

Juris NOVIKS,

sertificēts būvzinšnieks,
inženierzinātņu doktors,
RTU profesors

Logi. Durvis

(Turpinājums. Sākumu sk. žurnāla 2002. g. 2. nr.)

Mājas būvniecībā pieļauto kļūdu labošanai parasti nepieciešams papildu darbaspēka un materiālu patēriņš, bet daudzos gadījumos to labošana ir saistīta vai nu ar jau uzbūvētās konstrukcijas nojaukšanu un būvēšanu no jauna, vai arī, ja kļūdas netiek izlabotas, tās liek par sevi manīt praktiski visā ēkas ekspluatācijas laikā. Šīs rakstu sērijas uzdevums ir iepazīstināt lasītājus ar raksturīgākajām, biežāk sastopamajām kļūdām, kādas rodas, būvējot ēkas, un jau pirms darbu sākšanas būvētāju brīdināt, lai tās netiktu pieļautas.

Vairāku logu iebūvēšana vienā telpā

Lai labāk izgaismotu telpas, individuālie būvētāji bieži cenšas tajās (pat nelielas platības telpās) iebūvēt vairākus logus. Tas ir attaisnojams tikai arhitektonisku apsvērumu dēļ, kā arī tad, ja ar vienu logu nevar nodrošināt normālu apgaismojumu. Lai telpā būtu normāls dabiskais apgaismojums, visu tās logu kopējam laukumam jābūt 10–20% no telpas grīdas platības. Apgaismojums telpās ir atkarīgs no vairākiem faktoriem: telpu dziļuma, logu orientācijas pret debespūsēm, formas un sadalījuma, logu skaita, logu augstuma un citiem faktoriem.

Individuālie būvētāji telpu apgaismojuma uzlabošanai bieži izvēlas vienkāršāko variantu – palielina logu skaitu, nepadomājot par negatīvajām sekām. Tādu pašu vai pat vēl labāku efektu apgaismojuma ziņā parasti var sasniegt ar citiem paņēmieniem.

Vispirms jāņem vērā, ka viens liels logs dod vairāk gaismas nekā vairāki mazi logi, kam ir tāds pats kopējais lau-

kums. Turklāt viens lielāks logs izmaksā ievērojami mazāk nekā vairāki mazāki tāda paša kopējā laukuma logi, arī darbietilpība viena loga iebūvēšanai ir stipri mazāka, tāpat arī viena loga kopšana ekspluatācijas laikā ir daudz vienkāršāka. Ja nelielā telpā ir vairāki logi, tad parasti tie traucē novietot mēbeles, bet daudzos gadījumos visas nepieciešamās mēbeles šādā telpā novietot pat vispār nav iespējams.

Viena loga priekšrocība salīdzinājumā ar tādas pašas kopējās platības vairākiem logiem ir arī siltumnecaurlaidība. Tas ir svarīgi pašreizējos enerģētiskā ziņā sarežģītajos apstākļos, kad siltumenerģijas cenas arvien pieaug. Uzskata, ka agrāk iebūvētajiem logiem ar parasto stiklojumu aptuveni 2/3 no ēkas siltuma aizplūst tieši caur logiem to nekvalitatīvās izgatavošanas un montāžas dēļ (izmantojot stikla paketes un pašreiz modernās logu konstrukcijas, šis skaitlis ir ievērojami mazāks). Galvenie siltuma zudumu cēloņi ir neblīvumi starp stiklu un loga vērtni, kā arī nepie-

tiekami siltinātas un noblīvētas spraugas starp sienu un loga aplodu.

Viena lielāka logu bloka perimetrs, kā arī stiklojuma perimetrs vienmēr būs ievērojami mazāks par tādas pašas kopējās platības vairāku mazāku logu perimetru summu, un līdz ar to arī siltuma zudumi būs mazāki. Tāpēc nav jāaizraujas ar daudzu mazu logu iebūvēšanu, bet to vietā labāk iebūvēt mazāk, bet lielākus logus.

Lai uzlabotu apgaismojumu, lielu telpu logus jācenšas orientēt uz dienvidiem, dienvidaustrumiem vai dienvidrietumiem, bet, lai telpas izgaismotu pēc iespējas dziļāk, logu augšmalai jābūt pēc iespējas tuvāk griestiem. Jāņem vērā arī, ka vislabāk telpu apgaismo logi ar lielām vērtņēm. Ja vērtnes ir režģotas, pa logu ieplūst daudz mazāk gaismas. Tiesa, režģotu vērtņu iestiklošanai var izmantot stikla atgriezumus,